

STEVRJANSKI VESTNIK

Steuerjan, Trg Svobode, 6

Izhaja enkrat na mesec

Izdaja S.K.P.D. »Francšek B. Sedej« iz Steuerjana

Registriran na sodišču v Gorici, dne 7. marca 1969, št. 72

UREDLICI: ANKA IN ALENKA CERNIC · MARIJAN TERPIN · GABRIEL VIDRIH · MILENA VOGRIC · DAMJAN TERPIN
UPRAVNI SVET: MIRKO HUMAR · BORIS HLADNIK · EDI HLEDE (Odgovorni urednik) · LUSTEN TISK

OPREMLILI: IVAN VOGRIC · BRANKO TENCIG · FLORIJA LANGO

Steuerjan, oktober 1982

Leto XIV. Štev. 6

Simon Gregorčič

Z GROBOV

Kako cvetete, duhtite lepo,
oj cvetke, gomilo kraseče!
Pač roka ljubeča vas semkaj sadi,
goji pač srce vas ljubeče!

In vendar ... kdo ve, če iz vas govori
ljubezen, zvestoba nekdanja?
Le sprava za krivde, zamude morda,
morda le izraz ste kesanja.

Ni roka li, ktera vas nežno goji,
poprej bolj nemilostna bila
in njemu, ki zdaj pod cvetkami spi,
kdaj trnja v dušo sadila?

Potem pa prepozno prišel je vaš čar,
zašel na neprave prostore:
saj, komur cvetete, več cvetja ni mar
in trn ga več bosti ne more!

V življenje trnja, a cvetja na grob!
Pač bolje bi bilo narobe:
sadite nam rajši v življenju cvetic,
a trnje shranite za grobe!

SPOMIN NA NAŠE RAJNE

V soboto 16. oktobra pod večer sem se mudil na trgu pred cerkvijo. Pa pripelje avtomobil iz Brescie in iz njega stopi neki moj znanec iz Gorice in njegov prijatelj. Zapletemo se v pogovor in oba želita, naj jima razkažem Brda in briške vasi, saj se človek spočetka tako težko spozna, kako se imenujejo razne vasi in cerkvice na gričih. Pri tem se ustavimo tudi pred spomenikom padlim in pogrešanim v zadnji vojni. Razložiti jima moram, zakaj razne skupine imen, ki so na spomeniku. Razložiti jima moram tudi, zakaj ni rdeče zvezd na njem. Saj je moj goriški znanec vajen videti le rdečo zvezdo na sličnih spomenikih v naši okolici. Vidno sta zadovoljna, da so na spomeniku imena vseh padlih in pogrešanih v zadnji vojni, tudi tistih, ki so izginili v italijanski vojski ali umrli po vojni.

Meni se je zdelo lepo, da sta ta dva tuja moža z zadoščenjem ocenila gesto Števerjancev, da so se spomnili vseh števerjanskih žrtev zadnje vojne. Saj ste takrat vsi enako trpeli, upali in se bali, od barona Formentinija do najmlajšega Števerjanca, zapisanega na spomeniku. In končno ob smrti smo vsi enaki. Nič ni nikjer zapisano, kaj si bil, kralj ali hlapec, papež ali mežnar. To resnico je plastično upodobil slikar v cerkvi v Hrastovljah, ko je naslikal mrtvaški ples. Če smo po svoji neumnosti ljudje ločeni med sabo v življenju, bi ne smeli biti po smrti. Ko smo v Washingtonu obiskali tudi velikansko vojaško pokopališče, me je ugodno presenetilo, da so tam vsi grobovi enaki, vsi napisi na kamnih enaki, pa naj v grobu počiva general ali mornariški strelec. Tudi na civilnih pokopališčih je podobno. Kaj bi po smrti delali razlike in se šopirili z bogastvom, ki po smrti nič ne pomaga ali se še po smrti ideološko ločevali, ko ne vemo, kdo je bil Bogu všeč.

V tem oziru nam je v zgled Cerkev. Svoje vernike je vedno s častjo pokopavala in jih pokopava ter za vse po njih smrti molila in moli. Pri vsa-ki maši namreč molimo: "Spomni se tudi naših bratov in sester, ki so zaspali v upanju na vstajenje, in vseh ljudi, ki so umrli v tvoji milosti, in jim daj gledati tvoje obličje." Cerkev v svoji molitvi nikogar ne pozabi pa tudi nikomur ne daje prednosti.

S takšnimi občutki se pripravljamo na obhajanje praznika vseh svetnikov, to je vseh zveličanih v nebesih in na dan vseh mrtvih, ki so v Bogu umrli, a niso še tako srečni, da bi gledali božje obličje.

Vaš župni upravitelj

NOVICE IZ ŽUPNIJSKEGA OBČESTVA

Tisti Števerjanci, ki obiskujete nedeljsko sveto mašo v domači cerkvi, ste v nedeljo 17. oktobra videli, da so začeli pleskati notranjost cerkve. Pleskanje je prevzelo podjetje Martinelli iz Staranzana in dela potekajo

pod nadzorstvom arhitekta Riavisa iz Gorice. Ko boste dobili v roke to število Števerjanskega Vestnika, bodo dela zaključena, saj kar hitro napredujejo. Podjetje Gratton pa je začelo postavljati nova okna. Za bodo stala na zunanji strani tako, da bo odslej cerkev imela dvojna okna. Na ta način bo večja zaščitenost pred dežjem in pred mrazom. V notranjosti je arhitekt ohranil od prejšnjega barvanja tisto, kar ima neko določeno umetniško vrednost. Barve za cerkev so bile izbrane tako, kakor se zahteva za cerkve zgrajene v romanskem slogu, kot je ravno števerjanska cerkev. Vendar bo v cerkvi po pleskanju manjkalo še marsikaj, saj se bo šele sedaj videlo, kako so razne stavri zastarele in potrebne obnove.

Stroški za pleskanje niso še točno znani, predvideva pa se, da bodo znašali okrog osem milijonov lir. Menim pa, da je bilo to delo absolutno potrebno in da boste števerjanci z njim zadovoljni. To svoje zadovoljstvo pa pokažite s tem, da boste za obnovo cerkve in župnišča še naprej radi prispevali, zlasti pa, da boste v domačo cerkev še rajši zahajali.

Na Jazbinah so o svečnici ukradli v zakristiji lepši kelih. Sedaj so domačini kupili novega. Hvala jim!

G. KAPLAN NAS JE ZAPUSTIL

Vse nas je presenetila odločitev g. Gabrijela Vidriha, da zapusti Števerjan. Eno leto je bival med nami in se nasplošno vsem prikupil. Radi bi ga še imeli a spoštujemo njegovo osebno odločitev. Hvala mu za vse dobro, kar je storil v Števerjanu in na Jazbinah.

Ker sem jaz v penziji, ne morem učiti verouka. Zato je pouk prevzela
gdč. Adrijana Malič s Peči. Želimo ji obilo uspeha pri njenem odgovornem
delu.

Na vse svete bo popoldne blagoslov grobov najprej v Števerjanu, nato ob 16. uri na Jazbinah.

Župni upravitelj

[illegible]

Gospod Elko Vidrih je bil tudi sodelavec našega Vestnika. Za sodelovanje se mu odbor našega lista toplo zahvaljuje.

[illegible]

JAVNA DELA V NAŠI OBČINI

Da števverjanska občinska uprava posveča veliko skrbi in truda javnim delom, je vsem znano. Vseskozi po vojni so se naši občinski možje, pripadniki stranke Slovenske skupnosti odnosno Kmečko delavske zveze trudili, da so izgradili vse, kar je bilo in je potrebno za primeren razvoj naše skupnosti. Seveda so bila nekatera dela daljša, druga pa so imela hitrejši tek. Pač, kakor so se natekala potrebna sredstva iz deželnih ali državnih

blagajn, saj je tudi vsem znano, da bi občina s prispevki svojih občanov kaj malo naredila. Samoprispevkov pa ne poznamo.

Tako so bila izpeljana tudi nekatera velika dela v teh povojnih letih tako, da se mnogi čudijo velikemu napredku. Edini izmed hujših problemov, ki beli glave našim občinskim možem, je še problem vode. Vodovod, ki je bil zgrajen pred dvajsetimi leti ni več primeren za današnji čas. Za preureditev novega pa so bila potrebna velika sredstva. Nekaj jih je lani dala deželna uprava, ta pa niso zadoščala. Tako so občinski upravitelji stisnili skupaj glave in tuhtali, kako bi rešili ta problem. Tudi drugi predstavniki Slovenske skupnosti izvoljeni na raznih pokrajinskih in deželnih mestih, so pomagali števerjanskim upraviteljem. Povabili so na občino državnega podtajnika Santuza ter v okviru obiskov pri Slovenski skupnosti, tudi poslanca Fontanarija. Oba sta obljubila pomoč in zanimanje v Rimu. To ni bilo zastonj. Tako so bila pred dnevi oddana dela na dražbi za skupno 535 milijonov lir. Predvidena je zgraditev novega vodovoda od Grojne (po domače Mikluske) do Ščednega, kjer bo postavljena nova močna črpalka, ki bo poganjala vodo na hrib v sedanji rezervar za cerkvijo. S tem denarjem bodo tudi uredili povezavo po hišah in zaselkih. Dela je prevzelo podjetje Giacomo Vidoni iz Vidma, ki je ponudilo nad 6% popusta.

Dela se bodo pričela čez kak mesec, ker se morajo urediti še nekateri uradniški postopki, ki jih je pri občinskih delih vedno preveč in dokaj ovirajo hitro uresničitev takih načrtov. Vsekakor bo s tem problem vode dokončno rešen, saj je predvidena taka količina vode, ki bo zadostovala veliki uporabi števerjanskih občanov.

Naj povemo še, da upravlja naš vodovod konzorcij CAFO, ki pa zelo slabo funkcionira. Zgleda, da bo prišlo v kratkem do preureditve uprave vodovodnega omrežja po vsem goriškem in bo naša občina priključena goriški vodovodni družbi od katere že sedaj dobiva vodo. In to bo verjetno tudi najboljša rešitev.

Ceste. V mesecu septembru je z lastnimi sredstvi asfaltirala občinska uprava križišče v Kakencah in s tem rešila problem tega nevarnega pa tudi prašnega odseka.

Oprema in dokončna ureditev šole v Dragah. Prispela je vest, da je dežela nakazala nadaljnih 290 milijonov lir za dokončno ureditev dvorišča šole v Dragah in notranjo opremo.

Ko smo namreč lani otvorili novo šolo v Dragah, je bilo treba vanjo postaviti še staro opremo iz prejšnje šole. Občina je naslovila na deželo in državo nove prošnje in sedaj ji je bilo ugodeno.

S temi sredstvi bo občina nabavila povsem novo opremo, uredila zunanja dvorišča ter zgradila razsvetljeno igrišče za razne športne panoge, kar bo tudi zelo koristilo naši mladini, saj bo to prvi športni objekt v naši občini.

SEJA SEKCIJE SLOVENSKE SKUPNOSTI ZA ŠTEVERJAN

[illegible]

ZUNANJE POLITIČNI KOMENTAR

JUGOSLAVIJA JE PRAKTIČNO ZAPRLA MEJO

V teh dneh smo priča hudemu poslabšanju gospodarskega položaja v Jugoslaviji. Seveda, kot Slovenci, pozorno sledimo naporom te države, da bi se ponovno izkopala iz hudih gospodarskih težav, kamor je zabredla. Da bi si država vsaj nekoliko opomogla, so voditelji v Beogradu sprejeli hude omejevalne ukrepe tako na energetske kot na drugih poljih. Omejen je uvoz,

S prošnjo za objavo Vam pošiljam naslednje pismo=mnenje.

POBRATENJE NAŠE OBČINE

Že večkrat so nekateri sprožili misel, da bi se naša občina pobratila s kakšno občino ali Krajevno skupnostjo z onstran meje. Konkretno se je o tem razpravljalo, kot smo tudi brali o zadnjem obisku delegacije in predsednika občine Nova Gorica pri naših števerjanskih upraviteljih. Govorilo se je, naj bi taka krajevena skupnost bila Kojško v slovenskih Brdih.

Naravno je, da smo števerjanci, kakor sploh zamejski Slovenci v veliki večini za to, da se meja odpira, da je čimveč sodelovanja, čimveč stikov in tako dalje. Smo torej tudi za pobratenja naših občin in skupnosti s slovenskimi z onstran meje, ker je to brez dvoma lepa prilika za večja spoznanja in sodelovanja. Jasno je, da pri pobratenu ne sme iti samo za občasne skupne sestanke ali večerje določenih in po navadi zaprtih krogov, pač pa mora vse skupaj zajemati celotno prebivalstvo in morajo priti v ospredje konkretni stiki in sodelovanja na najrazličnejših poljih, od kulturnega do gospodarskega.

Menim nadalje, da nakazano pobratenje s krajevno skupnostjo Kojško ni primerno za števerjansko občino. To pa zaradi bližine obeh skupnosti. Števerjanci in Kojščani smo sosedje že stoletja; Brici z istimi problemi in težavami, čeprav ločeni od meje, ki pa bi morala biti vedno manj ločnica, kot nam vsi politiki slovesno obljublja. Torej si mi in Kojščani lahko povemo in odkrijemo malo ali nič. Zato je treba, da postavi občinska uprava stike z bolj oddaljeno skupnostjo, denimo s kako s Kranjskega, Gorenjskega ali Dolenjskega ali celo s Štajerskega, tako, da bodo števerjanski občani prišli v stik z ljudmi, navadami, problemi, ki so nam kljub temu, da smo istega naroda in krvi, bolj oddaljeni in malo znani. Možna bo tako večja izmenjava izkušenj, mnenj, navad. Izmenjava kulturnih skupin, zborov. Izmenjava otrok, ki bodo lahko tam pri družinah in seveda vse to v obratnem smislu tudi oni pri nas. Samo tako bo to imelo veliko veljavo in pomen. Če ostane nemo v Brdih, bomo lahko mleli samo iste probleme, ne da bi ne mi ne Kojščani pogledali čez naš skupni ozki plot.

Hvala za prostor in lepo pozdravljeni!

=====

CERKVENI PEVSKI ZBOR IZ ŠTEVERJANA V MILANU

Cerkveni pevski zbor iz Števerjana je pričel novo sezono z dokaj pomembnim nastopom. Na povabilo g. Oskarja Simčiča so števerjanski pevci peli v nedeljo 10. oktobra pri slovenski sveti maši v cerkvi sv. Tomaža v Milanu. Tam se enkrat mesečno zbirajo slovenski verniki, ki živijo v Milanu in okolici. To so v glavnem primorski Slovenci, ki so se preselili tja iz

službenih ali drugačnih razlogov.

Čeprav je povabilo prišlo nekako nepričakovano, so se mu števerjanski pevci polnoštevilno odzvali in se že nadvse zgodaj odpravili z avtobusom izpred števerjanske cerkve. Pridruživši se jim je še nekaj prijateljev, ki so si želeli ogledati Milan in pa prijetnega izleta v veseli družbi. Po prihodu v Milan si je zbor ogledal nekaj zanimivosti tega mesta. V spremstvu g. Simčiča je zbor obiskal nekaj znamenitih cerkva, med njimi starodavno Maria delle Grazie in seveda znamenito stolnico. Pevci so si ogledali tudi "Zadnjo večerjo", sliko slavnega slikarskega mojstra Leonarda da Vinci. O teh in še drugih zanimivostih mesta je povedal g. Simčič nekaj podatkov, tako, da je bil obisk še bolj zanimiv.

Popoldne ob 16. uri se je v cerkvi sv. Tomaža pričela sveta maša, katere se je udeležilo lepo število slovenskih vernikov. Bila pa je še toliko slovesnejša, ker so tokrat slovenski verniki iz Milana dobili novega dušnega pastirja. Doslej je zanje skrbel g. Simčič, odslej pa bo to mesto prevzel g. Rustja, to je 67. letni novomašnik, o katerem so bralci že gotovo slišali ali brali.

Števerjanski zbor se je pri maši lepo izkazal. Pel je znane ljudske cerkvene pesmi, ki so Slovincem iz Milana posebno pri srcu. Seveda ni manjkala znana "Novomašnik bod' pozdravljen" na čast novemu duhovniku.

Po maši je bila v majhni dvorani v bližini cerkve krajša družabnost, kjer je zbor zapel še nekaj narodnih pesmi, tako, da so bili slovenski verniki iz Milana zelo zadovoljni in si želeli, da jih števerjanski pevci še kdaj obišejo.

To je bil torej vzpodbuden začetek nove sezone, zato lahko upamo, da se bo po tej poti tudi nadaljevalo. Zato vabimo vse pevce, da se redno udeležujejo vaj, ki so vsako sredo ob 20.30 v spodnjih prostorih Sedejevega doma, saj čakajo zbor še važni nastopi, kot so Vsi sveti ali po domače "vah-ti", tradicionalna Cecilijanka, poimenovanje osnovne šole, itd.

D.D.T

[illegible]

TINČE IN PEPČE

TINČE : Si brau u Primorskem dneuniku čir s piseli, d u Novi Gorici beji
odzdej meli soje samo izven delavnega urnika?

PEPČE : Ma du?

TINČE : Du, du? Občinski mučje in drugi sveti, sindikati in taku naprej!

PEPČE : Ja in zdej?

TINČE : Zdej s u krizi. Zaprli s meju, ob deseti an pu spat, neč ponočnih prireditve (n pejdeš več u najtklub, ha ha) an sestanki mureju bet uen z delaunega urnika.

PEPČE : Ja, an prej kaku je blo?

TINČE : Prej s' melli seje med delavnem urnikom, govorili, govorili, an delu ni nobeden, sej usi rejši govorimo, govorimo. Jejc pej ni, č' samo kokodakaš.

PEPČE : Ma misleš, d' samo tam? Tudi pr' nas ti "napredni" občinski sveti majo seje med delovnem urnikom. Naprimir u Doberdobu? Tam skličeju občin-sku seju zatu, d' delavci greju damu že opudan.

TINČE : Fejst bo, kadar bomo brali, d' s tudi tam sklenli, da bojo sjali uen z delovnega urnika, sej tudi pr nas kriza ni prau daleč...

PEPČE : Samo naša občinska uprava je "nazaj". Namesto, d bi sjali opudan, sijejo na občini že use po uejski zvečer.

Bižji vedet zakej ..?

[illegible]

MARTINOVANJE

Sladko vince piti, to me veseli ...

ali še bolje

prišel bo svet Martin, iz mošta bo delal vin'...

in mi ga bomo pili prav na tadan, 11. novembra zvečer, na god svetega Martina v Sedejevi dvorani v Števerjanu.

NA MARTINOVANJE VAS VABITA

društvo "F.B. SEDEJ" in Mladinski krožek. Pili bomo novo vince, kaj prigriznili in plesali pozno v noč ob zvokih ZAMEJSKEGA INSTRUMENTAL-NEGA ANSAMBLA.

KDOR SI SLOVENEC IN IMAŠ RAD VESELJE,

PRIDI!

.....

Z A H V A L N I C A

Nagrajevanje športnega tedna bo, kot vedno, na Zahvalnico, ki bo letos 14. novembra v Sedejevem domu v Števerjanu.

Ob tej priliki bodo naši gostje Korošci z igro "MLADI PRED SODIŠČEM".

Že vnaprej vsi toplo vabljeni!!

ZA VESTNIK so darovali:

Alojz Maraž, Ščedno 25.000 lir; N.N. Števerjan 5.000 lir

VINOGRADNIŠTVO V BRDIH

Brez dvoma lahko trdimo, da je bila trta v goriških brdih poznana že v rimski dobi. S propadoma Cesarstva in s številnimi barbarskimi posegi, ki so trajali do okrog leta 1000, je trta, kakor tudi vse ostale kulture, zacela izginjati. Da je ostala pri življenju, gre zahvala verskim redom, ki so skrbeli za rast trte in pridelovanje vina, predvsem pa zato, ker trta in vino sta bistvenega pomena v katoliški simboliki.

Prvi viri razcveta obdelovanja trte izhajajo v prva leta novega tisočletja. V letu 1001 je cesar Oton III (Ravenna 28. aprila) daroval Patriarhu Janezu Oglejskemu skupaj z mnogimi drugimi imovinami tudi polovico gradu v Solkanu, polovico vile v Gorici in zemljišča s hišami, pašniki, njivami in vinogradi med reko Sočo in Vipavo pa do gorskih hrbtov obkrožajočih Alp.

Obdelovanje trte se je zelo razširilo v naslednjih stoletjih in trgovina z vinom s čezalpskimi deželami je postala tako pomembna, da so se za vino potegovali celo florentinski trgovci kakor de Rabatta in Lippi. To prekupčevanje je v prvih letih po 1300 postavilo v Gorici temelje bogati trgovini.

Ni nam znano, katere so bile prve vrste trt v Brdih. V nekem urbarju iz leta 1400, ki je shranjen v Arhivu grofov Formentini in ki zadeva vsa posestva do Koprivnega, dobimo, da so bile dajatve v vinu in sicer v rebuli. V naslednjih letih dobimo še pikolit, refošk, barcamin, korvin, pinjuolo, čividin, belo in rdečo moškato, tokaj, malvazijo in grozdje SV. Ane.

V nekem urbarju mesta Gorice iz leta 1523, ki govori o gosposki, o pravicah in o tributarnem delu Občine Steverjan, dobimo zanimive dokumente, ki govorijo o vinogradništvu tistega stoletja. Takrat je bil za župana Kocjan Šaubnic (Coczian Saubnicz), sin Breganta iz Ločnika, ki je imel veliko pravic. Izvolilo ga je ljudstvo. Potrdil ga je pokrajinski sodnik. Župan je imel vrsto dolžnosti in časti: dajal je v grofovem imenu v najem fevdalne posesti in neobdelano zemljo za ponovno obdelovanje; spremljal je grofa na lov; sprejemal je takso dveh "šilingov", ki so mu morali plačati gostilničarji ob priliki števerjanskih župnijskih trgov; predvsem pa je moral skrbeti, da so bili

vsi sodi dobro okovani. Obroče so dobili v gradu. Plačilo je dobil z vsemi vinskimi tropinami, v nemščini "gerbeh", ki so ostajale pod velikim čepom ob priložnosti prodaje in pretakanja vina.

Pod števerjanskim gradom so carinili vino. Pazniki vina ali "salt-nieri" so dobivali od vsakega prevoza 7 šilingov in od vsakega voza 14. Desetino vina so morali pridelovalci oddati konec meseca septembra na dan sv. Mihaela. Vino se je merilo po sodih, ki so držali od 8 do 10 orn in vsaka orna po 6 veder - mera, ki je veljala v vasi.

Direkten dokaz o proizvodnji vina v Brdih imamo tudi v epistolariju Josefa Formentinija, cesarskega Vikarja pri Oglejskem Patriarhu, lastniku fevda v Števerjanu in bližnjih zemljišč, ki so se razprostirala v Gornje in Spodnje Cerovo, Šmartno in Kojsko. Njegova pisma, vedno polna važnih in tehtnih razlogov, govorijo o izmenjavi vin in o znatnem raziskovanju ustekleničevanja vina in njegove kakovosti, ki je še vedno aktualna. V pismu Patriarhu Francescu Barberu z dne 17. julija 1594 se bere: "In esecuzione dei suoi cenni, che tenirò sempre per espressi grati et gratiosi comandamenti, gli mando, per il presente mio servidore sei fiaschi di vino di diverse sorte, come nelli bollettini sopra le zucchette poste apparera scritto. S'avarìa mandato, et volentieri, maggiori fiaschi, quando che da noi s'usassero li fiaschi di vetro, come si fa il stagno..." (1) In še v drugem pismu z dne 8. novembra 1596, ki je bilo naslovljeno monsinjorju Giovan Battistu Scarsaborsa: "...l'avergli io inviato un caratello (botticella) di ribolla, et alcune trutte, poichè questo non sono che un picciol segno del grande obbligo che devo". (2) Iz tega pisma izhaja važnost prilagajanja belega briškega vina z ribami, ki so morale biti že dobro znane tedanji gospodi, ki je rada pokusila dobre stvari.

Prevoz vina je moral imeti precejšnje carinske ovire na poti do Serenissime. V nekem poročilu o Pokrajinskih Državicah Goriške grofije namenjenem cesarju Ferdinandu 1. v letu 1594 lahko beremo: "...Quanto più converrebbe che tutto questo traffico si facesse direttamente tra i sudditi di V.M. e non con quelli di altro dominio, i quali cercano di tagliarci ogni strada, e levarci ogni comunicazione. Noi vendessimo in

(1) Kakor iz vaših omemb, ki jih bom vedno imel za hvaležne in ljube zapovedi, Vam pošiljam po svojem služabniku 6 pletenk vina različnih vrst, kakor je napisano na listkih, ki so na čepih...

(2) Pošiljam vam sodček rebule in nekaj postrvi, kar je zame samo majhno znamenje za kar sem Vam dolžan.

questo caso i nostri vini, unico prodotto che abbiamo, senza il cui esito non potiamo sussistere". (3)

Četudi so Benečani ovirali prosti promet vina goriške Grofije, so bili toliko pošteni, da so priznali dober okus, kakor potrjuje Moises so v knjigi "Historia della ultima guerra in Friuli" Benetke 1623, ko je opisal rop gradu v Števerjanu s strani beneške vojske: "... Fu il bottino fatto dalle genti del Gualdo in San Floreano, rispetto alla qualità degl'habitanti assai ricco di panni e di lini, di carnaggi e più di trecento carri di vino squisitissimo". (4)

Iz Brd je bila prenesena na Ogrsko trtna vrsta Furmint, ki je del znanega ogrskega Tokaija. Zgodovinsko potrjeno je dejstvo, da Aurora Formentini, hčerka generala Karla, ki je bil svetovalec in komornik cesarja Ferdinanda in Ane Marije von Rohrbach, dvorne dame, se je rodila v Gorici 20. oktobra 1609. Leta 1632 se je poročila na Dunaju z grofom Giovannijem Batthyany-jem, ki je izhajal iz znane zgodovinske ogrske družine s fevdi, ki so bili prav na kraju, kjer dandanes obdelujejo Tokaij. V času te poroke je družina Formentini imela že več kot 100 let v Števerjanu kmetijo (1520). Aurora je vzela s seboj nekaj kmetov iz teh krajev. Ti so nesli s seboj trtno vrsto iz Brd, ki je dobila v tistih krajih ugodne pogoje za razvoj in še celo danes je ena izmed vrst grozdja, ki so del ogrskega Tokaija. Ime ji je Furmint.

Leta 1700 sta Goldoni in Casanova pohvalila v svojih Memoriah goriška vina. Prvi je v francoščini zapisal takole, ko je bil na obisku pri družini Lanthieri: "...les vins sont tres-abondants et de la meilleure qualite: cest-là où l'on fait le Picolit qui imite si bien le Tokay..." in "... les vins étoient excellens; il y avoit un certain vin rouge, qu'on appellait faiseur d'enfans e qui donnait lieu à de bonnes plaisanterie...". Medtem ko Giacomo Casanove, ki je opisoval brajde gradu Spessa, kjer je Živel, je napisal: "Tutti i beni del conte Torriano consistevano in vigneti di uve bianche; il vino che produceva era eccellente; gli dava una rendita di circa 1000 zecchini..."(5)

-
- (3) Kako bi se splačalo, če bi ves ta promet potekal neposredno med vašimi podložniki in ne med tujimi, ki gledajo, da nam prekrižajo poti in odvzamejo vsako zvezo. V tem primeri bi mi prodali naša vina, edini pridelek, ki imamo in brez katerega bi se ne mogli preživljati.
- (4) To je bil rop, ki so ga iz Števerjana prinesli ljudje Gualda in ki je bil bogat: sukno, platno, meso in več kot 300 vozov odličnega vina.

1800 so v naše kraje prinesli tip francoskih trt, po zaslugi grofa Tour, lastnika Ville Russiz pri Koprivnem. Dobra izbira trt in njihova večja renta na hektar sta, skupno s škodo, ki jo je povzročila trtna uš, pripomogli, da so izginile iz naših goriških gričev starodavne trtne vrste čividina, korvina, bercamina in pinjuole.

Avstrijska vlada, ki je bila rahlocutna za poljedelske potrebe, je leta 1872 poslala z Dunaja komisijo znanstvenikov, da bi pregledala situacijo vinogradov na Goriškem. Ob koncu je komisija ugotovila, da goriška vina morajo biti po kakovosti prišteta med najboljša v monarhiji. Pripomnila je še, da bi večja skrb in izkušnja pri gojitvi trt ter pri pridelovanju vina zadostovali, da bi bilo goriškim vinom zagotovljeno eno prvih mest v trgovskem svetu.

Leonardo Formentini

(5) Vsa imovina grofa Torriano je obstajala v vinogradih belega groz-
dja; vino, ki ga je prideloval, je bilo izvrstno; doprinesalo mu
je okrog 1000 cekinov rente.

[illegible]

POTEK ŠPORTNEGA TEDNA

Kot smo poročali že v prejšnji številki našega Vestnika, se je 26. septembra pričel športni teden. Udeležilo se ga je predvsem veliko mladih, ki so z navdušenjem in s pravim športnim duhom tekmovali v raznih panogah. Športni teden je dosegel svoj višek seveda v nogometnih tekmah, ki so pritegnile mnogo gledalcev in navijačev. V nedeljo 26.9. sta se najprej pomerili ženski ekipi. Ekipo Dolenjega konca so sestavljale: Terčič Mojca (vratar), Komjanc Sara, Mačus Vivijana, Terpin Vlasta, Bednarich Kristina, Hlede Danila. Za Britof so igrale: Danielis Marina (vratar), Corsi Anita, Mužič Nataša, Škorjanc Anamarija, Perše Aleksandra in Černic Marinka. Tekma se je končala z rezultatom 2 : 2 (7' Corsi, 10' Komjanc, 14' Mužič, 19' Mačus). Takoj po tej tekmi sta se pomerili ekipi mlajših Števerjancev. Ekipa Britofa je bila tako sestavljena: Corsi Igor (vratar), Srebrnič Peter, Marassi Marko, Buzzinelli Marino, Komic Silvan, Hlede Damjan, Srebrnič Tomaž, Corsi Mihael, Marassi Mitja. Nasprotniki so bili: Štekar Dean (vratar),

Falcicchia Gerardo, Komjanc Robert, Žnidarčič Marko, Cuel Fabio, Nicolosi Dimitrij, Komjanc Daniele. Končni rezultat je bil 4 : 4 (7' Marassi 24' Buzzinelli; 13' Marassi, 25' Buzzinelli; 3' Falcicchia, 14' Falcicchia, 20' in 22' Falcicchia).

V ponedeljek zvečer je bilo tekmovanje v dami in šahu. V dami je zmagala Komjanc Sara pred Tamiarijem in Mileno Vogričevo. V šahu pa je bil najboljši Komjanc Martin; za njim pa Terčič Matijaž in Anita Corsi.

Drugi večer so se mladinci pomerili v namiznem tenisu, kjer so se razvrstile tri kategorije. V panogi mlajših je bil rezultat tale:

1. Srebrnič Peter, 2. Tamiari Marko, 3. Marassi Marko.

V ženski kategoriji je dosegla največ točk Sara Komjanc. Za njo sta Vivjana Mačus in Marina Danielis. Od fantov je bil najboljši Claudio Fattore, drugi se je uvrstil Martin Komjanc, tretji pa Simon Terpin.

V sredo je potekalo na igrišču Katoliškega doma v Gorici tekmovanje v odbojki. Tudi tokrat sta se pomerili ekipi Dolenjega konca in Britofa. Kot že predvideno, so tekmo zmagali Končarji. Rezultat je bil: 15:4; 15:7; 15:8. Čeprav so bili navijači med tekmo malce živčni, so se potem vseeno zbrali v gostilni Pri Pavlinu.

V četrtek 30.9. je bilo v prostorih Sedejevega doma streljanje. Za mlajše je dobil zlato kolajno Srebrnič Peter s 16 točkami, srebrno kolajno Marassi Marko z 12 točkami, bron si je zaslužil Tamiari Marko s 5 točkami. Pri dekletih se je za najboljšo izkazala Milena Vogrič (18) pred Anito Corsi (14) in Marino Danielis (11). Med velikimi ke dosegel prvo mesto Florjan Gravnar (19), drugo Stefano Cosma (17) in tretje Filippo Formentini (16).

V petek je bilo na programu tučenje, v soboto pa maratona. Žal sta tekmi odpadli zaradi slabega vremena.

V nedeljo 3.10. je bila na sporedu nogometna tekma velikih. Pred to tekmo sta bila dodatna časova, ki sta trajala po 10 minut. Tekmo mlajših so zmagali Brituci z golom Marka Marassija. Žensko tekmo so zmagale končarke po zaslugi neutrudljive Sare, ki je zadala Britovcem smrtni udarec. Športni teden se je končal z nogometno tekmo velikih. Sestava je bila: Za Britof: Maraž Dario, Marassi Riccardo in Giancarlo, Fattore Claudio, Sosol Franko, Škorjanc Marko in Stanko. Za Dolenji konec: Terpin Simon, Andrej in Damjan, Manià Ennio, Dorni Rinaldo, Falcicchia Gerardo in Komjanc Robert. Sodnik je bil Bruno Hlede. Že v prvem polčasu so Brituci prevzeli igro v roke in zmagali z 8 : 2.

Na nogometnih tekmah smo letos imeli tudi "Špikerja" Kazimirja, ki je igro povezoval.

Športno združenje BRDA se zahvaljuje vsem, ki so pripomogli, da se je Športni Teden dobro iztekel. Posebno se zahvaljujemo udeležencem in jih vabimo na 15. Športni Teden.

Marinka Č.

~~~~~

TRIDNEVNA TURA NA TRIGLAVU

Vesela in številna je bila števerjanska klapa, ki se je zbrala v petek 23. julija pred železniško postajo v Novi Gorici. Od tam je bil namreč predviden odhod z vlakom do Jesenic. Bilo nas je sedemnajst. V glavnem smo bili mladi, dobil pa se je tudi kdo, ki je bil že v letih. Nestrpno smo čakali na prihod vlaka, saj smo se za ta izlet pripravljali že precej časa. Tisti, ki se je ponovno vračal na Triglav, je obujal spomine ter dajal novincem nasvete in jih spodbujal, naj ne omaga-jo, ker so take ture prava planinska doživetja. Vsakdo je upal, da se bo dobro počutil v gorah. Naši nahrbtniki so bili zelo natrpani. Izvedeli smo, da si je skoraj vsak izmed nas nabavil copivo proti piku kač ter prvo pomoč. Postavili bi lahko potujočo ambulanto, manjkalo pa nam je zdravnik. Zato smo soglasno imenovali g. Beretta Roberta za začasne-ga zdravnika, ker itak opravlja po poklicu podobno delo. Mnogi so vzeli s seboj tudi "borače", da smo se lahko po strminah odžejali z vodo, limonovim sokom ter snegom. Najbrž pa je kdo imel v njih tudi pivo. Iz nahrbtnikov pa so štrlele tudi steklenice pristne briške kaplice.

Do Jesenic smo prispeli okrog desete ure in od tam nadaljevali pot z avtobusom do Mojstrane. Nadeli smo si težke nahrbtnike in peš nadaljevali deset kilometrsko dolgo pot do Aljaževega doma v dolini Vrat, kjer je bilo predvideno, da bomo prespali. Na sredi poti smo se oklepčali v koči pri Peričniku ter si potem ogledali še prekrasen slap v njeni bližini. Od vsega začetka pa do vrha Triglava je bila naša družba razdeljena na tri skupine. Prva skupina je bila sestavljena iz izkušenih, nestrpnih planincev, v drugi je bila večina deklet in manj hitrih fantov, v tretji pa počasni in previdni planinci. Ko smo vsi pripešali do Aljaževega doma v prvih popoldanskih urah, smo si najprej nabrali moči z dobrim kosilom in dobrim pivom. Pri mizi je bilo zelo živahno. Prva veselica pa se je začela okrog sedme ure zvečer. Na terasi doma nismo čutili mraza, saj je pivo že začelo dobro ogrevati ter dajati Borisu in prijateljem dovolj energije, da so nas zabavali. Veselica se je nadaljevala tudi v sosednjem poslopju, kjer smo na skupnem ležišču hoteli prespati noč. To se je le redkim posrečilo že

takoj, mnogi pa smo zatisnili oči le za par ur. Veselo razpoloženje se je nadaljevalo pozno v noč.

Vstali smo ob štirih zjutraj in se hoteli takoj odpraviti na pot. Že takoj smo imeli nevšečnosti. Brunota smo morali pustiti samega, naj nas dohiti. Čakati je moral namreč sedmo uro, da mu oskrbnik doma vrne fotoaparāt, ki ga je prejšnji večer pozabil na terasi doma. Po skoraj enourni hoji na poti, ki pelje od Aljaževega doma do Luknje, smo dospeli do strmine, ki je bila za mnoge najbolj huda. Prav tu je našega zdravnika obšla slabost. Krivo je bilo prav gotovo pivo prejšnjega večera in premalo počitka. Stanko se mu je ponudil, da mu pomaga in si nadel še njegov nahrbtnik.

Okrog enajstih smo prišli do tako pričakovane Tržaške koče na Dolincu. Med potjo se nam je v daljavi oglasil Bruno; to je bilo dobro znamenje, da nas dohiteva. Skrbelo nas je, da se ne bi izgubil na Luknji, kjer ga je spremljala megla. Ko smo se v koči okrepčali ob mizi (to-krat s čajem), smo že Brunotu pripovedovali naše izkušnje s slabotnim Robijem. Prav tako nam je Bruno pripovedoval, kako težko mu je bilo, ko je samotno hodil po nepoznanih stezicah. S Tržaške koče nas je čakala še dveurna hoja do Aljaževega stolpa na vrhu Triglava. Proti vrhu smo jo mahnili opoldne.

Nadaljna pot, ki se je vijugala po veliki planoti, poraščeni z golo skalo, se je po enourni hoji spremenila v zelo strmo in nevarnejšo pot, ki je peljala do vrha. Zavarovana je bila povečini s klini in železno ograjo. Vseeno smo previdno preplezali do vrha. Tu se nismo veliko mudili, čeravno smo bili počitka potrebni. Razgled je bil nekoliko omejen zaradi megle, ki se je pojavljala in izginjala. Za počitek je bilo tudi precej hladno. Po velikem oprasku s slikanjem, saj je bil z nami tudi župan, smo se vrnili po drugi strani, po poti, ki pelje preko doma Plavnika do Tržaške koče, kjer so nas čakali naši nahrbtniki. Morali smo pospešiti korake, da smo prišli suhi do koče. Črni oblaki so se že pomikali z Bohinjske strani proti Aljaževemu stolpu.

Tudi v tej koči so nas namestili na skupno ležišče, toda tokrat je bila naša družba nekoliko manj razgibana, saj smo bili vsi zelo trudni.

V nedeljo okrog sedmih zjutraj smo se vračali proti Bohinju skozi dolino sedmerih jezer, ki je zares tako čudovita, kot jo opevajo slovenske pesmi.

Veseli in zdravi smo prisopihali do Bohinja; skoraj vsakdo je imel žuljave noge, saj je bila začrtana in prehojena pot zelo dolga a tudi zelo lepa in razgledna.

Razšli smo se v Novi Gorici pozno zvečer trdno prepričani, da bomo take izlete še ponovili.

Pred kratkim smo se srečali v domači gostilni pri Jožici, da smo lahko še enkrat v prijetni družbi obujali spomine in si ogledali v

slikah in diapozitivih čudovite stene slovenskega velikana ... in pa tudi naše obraze, iz katerih je izžarevalo veselje ... in utrujenost.

Cvetka Klanjšček

Lojzetu v slovo

Ko je v nedeljo 26. septembra zazvonilo, smo se zavedali, da smo izgubili našega dragega Lojzeta iz Dvora, kakor smo mu domačini pravili. Lojze je bil znan in priljubljen, ker je znal z dovtipi, ki niso bili siljeni, pritegniti vsakogar, ki se je ob njem ustavil. Rad je poklepetal in se posmejal na račun sovaščanov, a vedno brez hudobije. Če je hotel komu pomagati, je rad storil.

Pokožnik se je rodil v Števerjanu 2. avgusta 1930. Po vojni ke šel v tujino - Avstralijo in bil tam več let. Ko se je vrnil, si je ustanovil družino in skrbel zanjo. Pri baronici Tacco se je zaposlil kot vinogradnik in vrsto let uspešno vodil posestvo Tacco. Tudi gostilna Dvor je dobila gostilničarja. Pri delu mu je pomagala žena Iva.

Težko bo ob vstopu v gostilno, saj Lojzeta ne bomo več srečali. Slednji dom je števerjansko pokopališče, kjer naj počiva v miru.

V soboto 16. oktobra sta se v jazbinski cerkvi poročila domačirka Neva Humar in Sambo Edi, ki je doma iz Gabrji. Nevesta je po poklicu prodajalka v trgovini, ženin pa je tehnik.

Bog daj srečo na novi življenjski poti!!

Družinico Giuliana in Ivane Marconi je osrečilo rojstvo sinčka Gabriela, ki je zagledal luč sveta v Gorici 30. septembra.

Srečnima staršema naše čestitke.

O B V E S T I L O

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE, TRST v sodelovanju z Zvezo slovenske katoliške prosvete in Zvezo slovenskih kulturnih društev razpisuje abonma za sezono 1982-83. Vpisovanje abonmajev pri blagajni Kulturnega doma ul. I. Brass v Gorici vsak delavnik razen sobote in sicer: od 12. do 14. ure in od 17. do 19. ure, tel. 33288.

ZAHVALA

Svojci Lojzeta Gravnarja iz Dvora se iskreno zahvaljujejo vsem, ki so ob težki izgubi dragega svojca sočustvovali z njimi. Posebno se zahvaljujejo č.g. dušnima pastirjema za opravljeno dolžnost in spodbudne besede, govorniku, pevcem zaburano petje, nosilcem krste ter vsem, ki so dragega pospremili k zadnjemu počitku.

(((((((

SKAVTSKA DRUŽINA

Kdor želi pristopiti v skavtsko družino in sicer med volčiče in vevice, lahko še stori. Sestanki slednjih so vsako nedeljo po drugi maši in sicer okrog 11. ure.

(((((((

MLADINSKI ZBOR

Pevske vaje mladinskega zbora so vsako soboto od 15.00 do 15.45 za mlajše pevce ter od 15.45 do 16.15 za starejše.

Vsi mladi mevcii toplo vabljeni!

(((((((

Za Vestnik so še darovali:

N.N. Števerjan, L. 4.000.=

(((((((

DAROVl ZA CERKEV IN ŽUPNIŠČE

Filička Humar L. 50.000.=

Namesto cvetja na grob pok. Alojza Gravnarja:

druž. Mužič Alojz, Križišče L. 50.000.=

druž. Ciglič Alojz, Ščedno L. 50.000.=

Srebrnič Herman, Britof, L. 100.000.=

Pintar Norma, 100.= USA dol.

Flemenitim darovalcem Bog povrni!